

EnergieRijk

H O U T E N

11-12-2023

Isoleren

PRESENTATIE DOOR FRANS TERMEULEN

Waarom isoleren we?

- Isoleren is van alle tijden en geldt voor veel warmbloedige dieren
  - We willen het behaaglijk hebben
  - We willen minder energie verbruiken voor het milieu
  - We willen op de kosten besparen

We willen vooral warmte, maar hoe doen we dat?

Wat gaan we vanavond bespreken?

- Wat is warmte?
- Welke soorten van warmteverlies zijn er?
- Hoe kunnen we de diverse soorten warmteverlies verhelpen?
- Waarom moeten we toch ventileren?
- Welke rol speelt het gedrag?
- Inzoomen op glas isolatie

Warmte

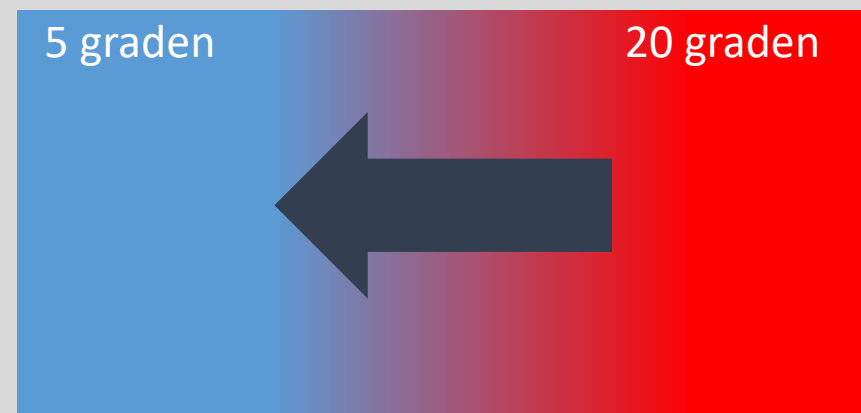
Wat is warmte?

- **Warmte** is een vorm van energie-uitwisseling tussen systemen die onderling niet in thermisch evenwicht zijn

- Warmte-uitwisseling door:

- 1 Geleiding
- 2 Straling
- 3 Convectie
- 4 Tochten

Warmte “stroomt” altijd van hoog naar laag

- Sommige warmte stromen zijn gewenst (van radiator naar de lucht in de kamer)
- Sommige zijn ongewenst (van de warme lucht in de kamer via de muren naar buiten)

Waar moet je isoleren?

Warmte moet in huis blijven.

Wat speelt daarbij een rol?

- De hele buitenschil moet worden geïsoleerd
- Ongecontroleerde ventilatie
  - Kieren en gaten dichten
  - Terugslagklep in de afzuigkap
- Gecontroleerde ventilatie
  - Warmte terugwinnen
- Gedrag
  - Gedrag aanpassen

Voorkomen onbedoelde warmtegeleiding

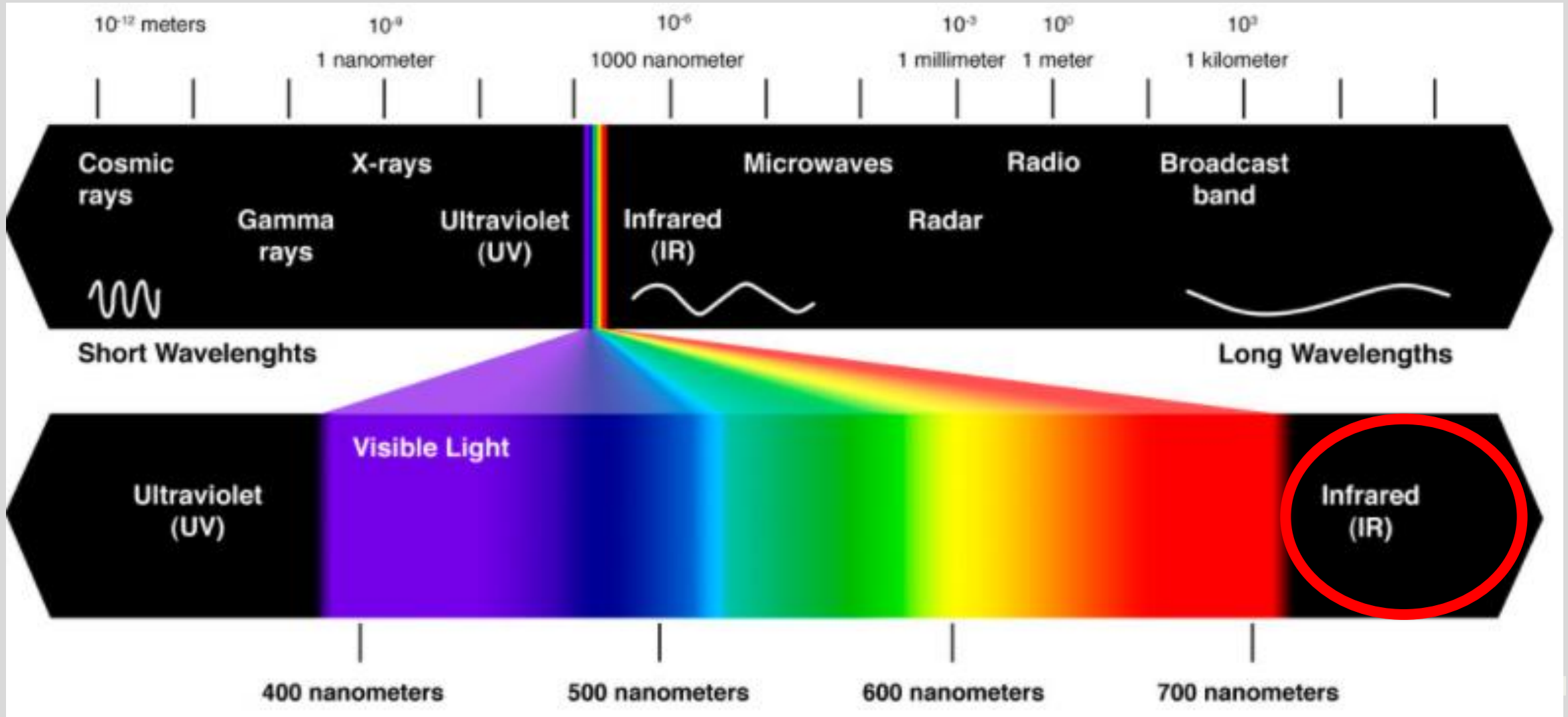
- Isoleren door materiaal op de route van de warmte te plaatsen
- Lucht en gassen in het algemeen, zijn slechte warmtegeleiders
  - Dons bij vogels en in jassen en dekbedden,
  - Piepschuim,
  - Luchtige vlokken,
  - Spuitschuim (bv PUR),
  - In het algemeen veel kleine afgesloten hoeveelheid lucht.

Toegepast in dak-, muur-, vloer- en glasisolatie

Tegengaan ongewenste warmtestraling (infrarood)

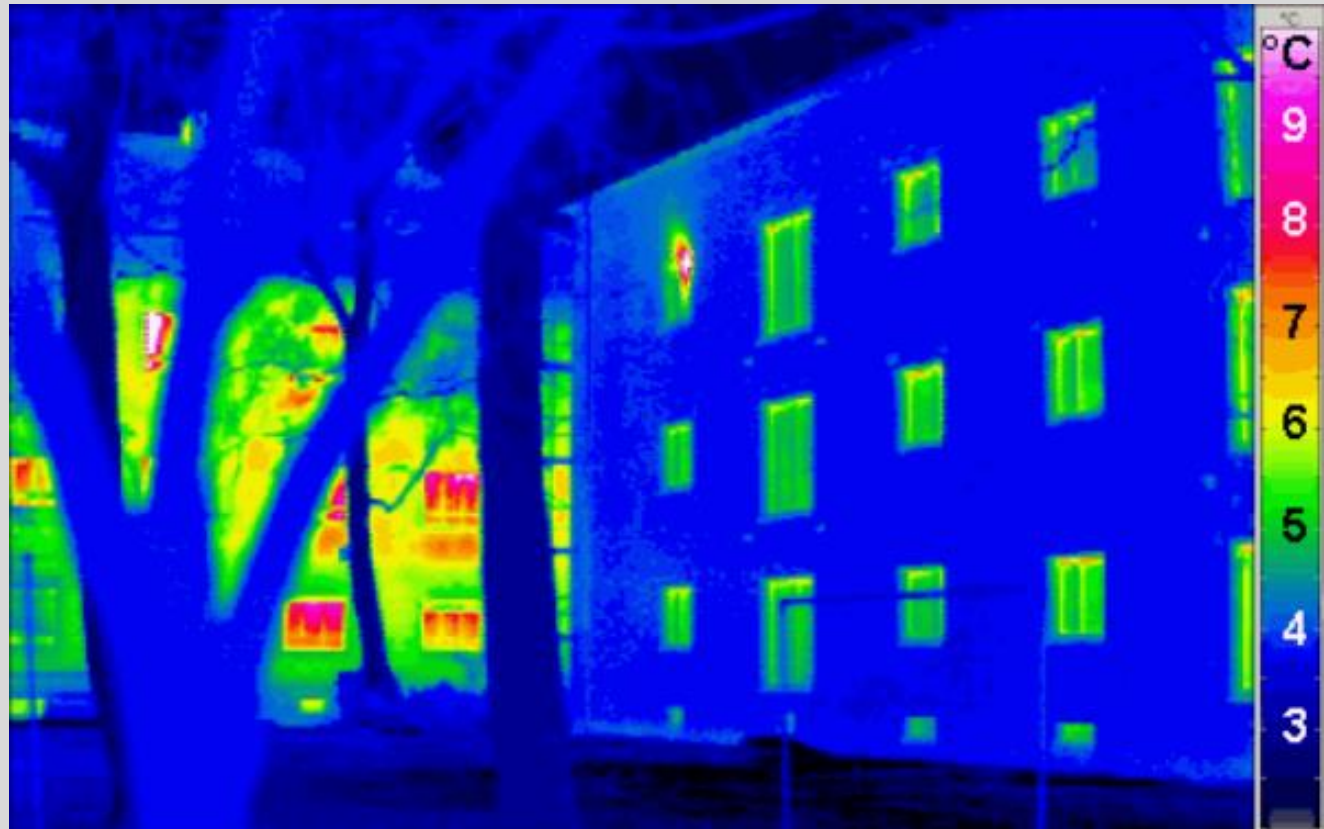

Zichtbaar maken warmtestraling

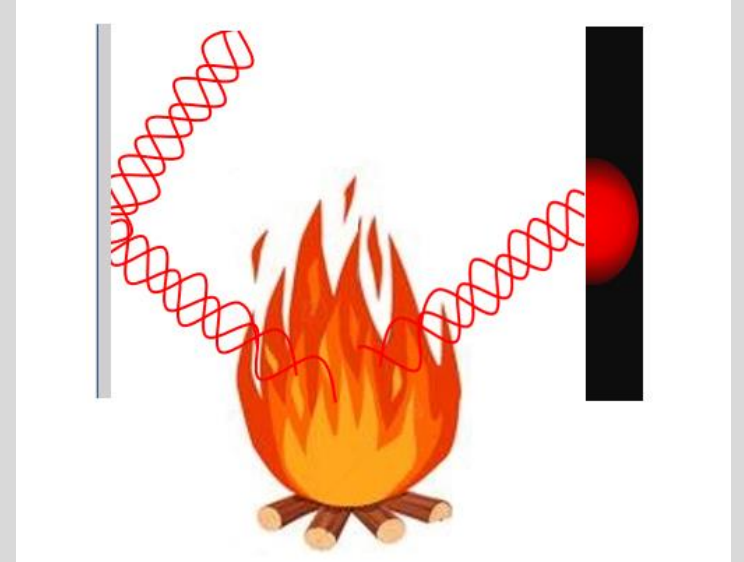
- Elk warm materiaal zendt infraroodstraling uit
- Dit is te zien op een warmtescan foto
- Ramen zijn grote warmte lekken van een gebouw

Voorkomen onbedoelde warmte straling

- Onbedoelde straling terug kaatsen
- Met radiatorfolie op de achterkant van radiatoren
  - Bij een muur bespaar je per m^2 , $10 m^3$ gas/jr
  - Bij een ruit van:
    - Enkel glas bespaart $50 m^3$ gas/jr per m^2 folie.
    - Dubbel glas bespaart $25 m^3$ gas/jr per m^2 folie.

**Toegepast bij vloerisolatie, HR++ glas en achter een radiator
(aan voorzijde radiator is straling juist wel gewenst)**

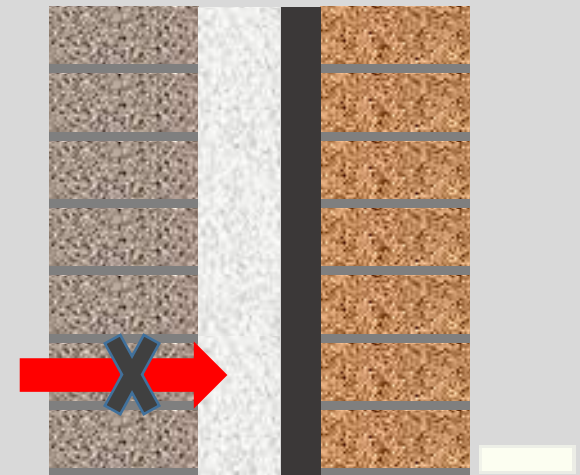
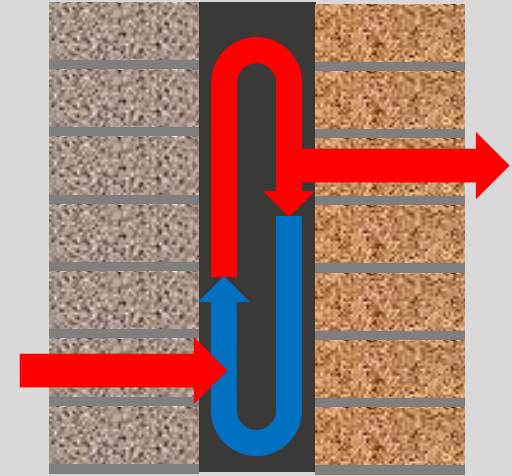
Lucht als isolatie

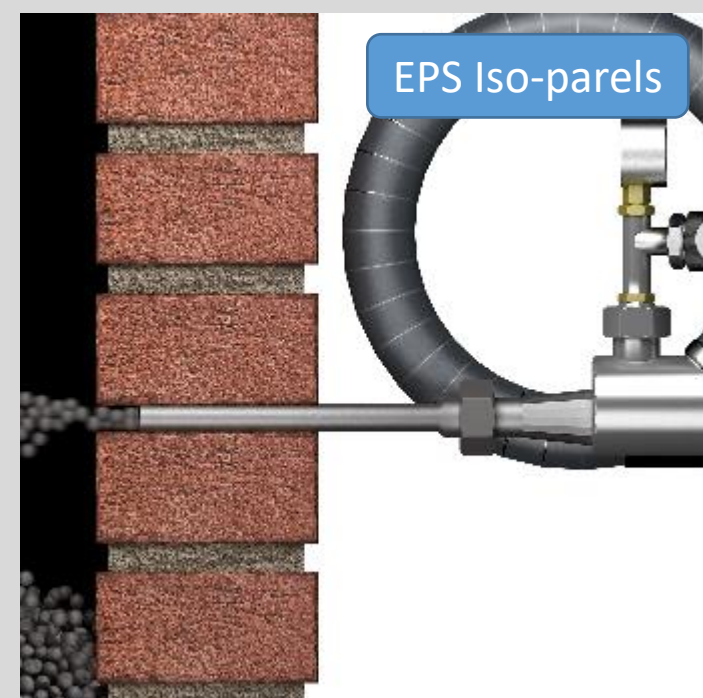
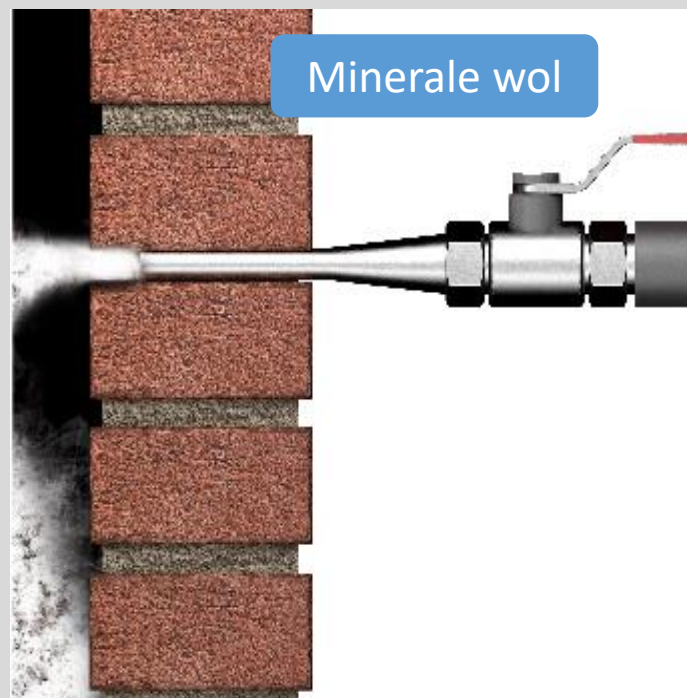
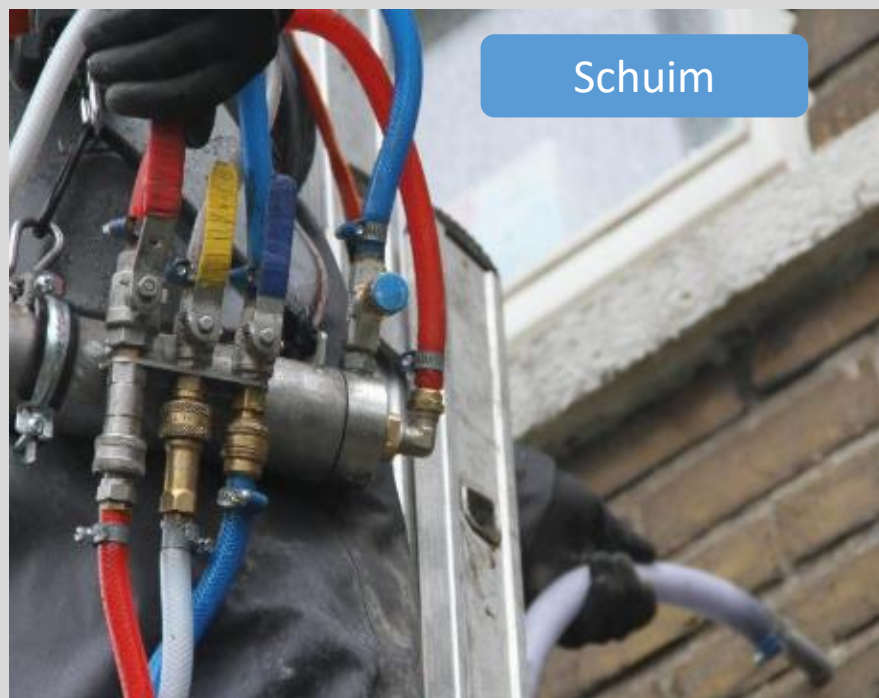
**De isolatiewaarde van 2 m dik beton
is even goed als 3,5 cm glaswol**

Voorkomen warmteverlies door muren

- Onbedoelde warmte geleiding en confectie voorkomen door compartimenteren:
  - Piepschuim,
  - Luchtige vlokken,
  - Spuitschuim (bv PUR),

  - Algemeen: Vele kleine afgesloten hoeveelheden gas.

Soorten muurisolatie

Vloerisolatie

De grootste besparing krijg je bij

- ongeïsoleerde vloeren en
- bij vloeren met vloerverwarming

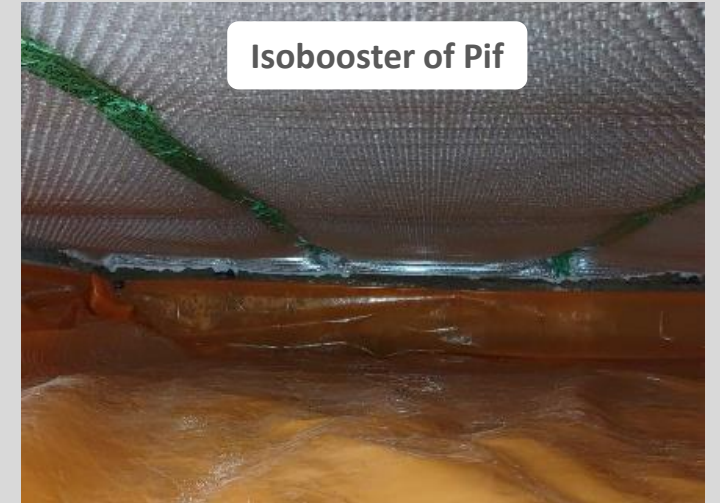
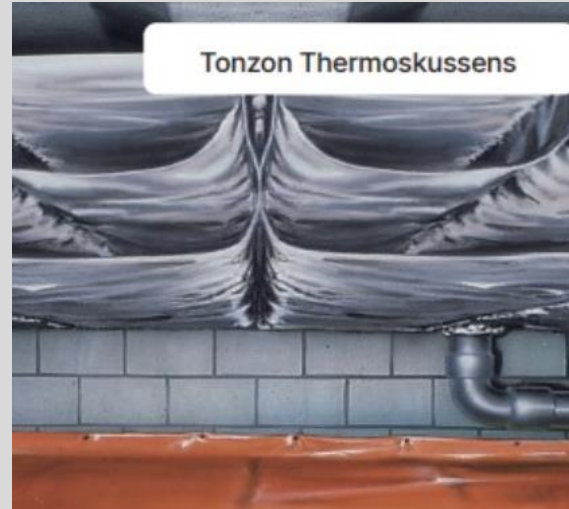
Isolatiemogelijkheden zijn:

- Luchtzakken (Tonson)
- Spiegelen bubbeltjes plastic (Isobooster)
- Isolerende bodembedekking

Bodembedekking tegen vocht

- Bodemfolie, Isoparels, Isochips, Schelpen

Bij gebruik van Isoparels, isochips of Schelpen, op de bodem van de kruipruimte, wordt de kruipruimte kouder, dus stroomt er meer warmte van de kamer naar de kruipruimte.

Wat levert het op?

Voorbeeld woning	R "oud" (m ² K/W)	R "nieuw" (m ² K/W)	Gas "oud" (m ³ /jr)	Gas "nieuw" (m ³ /jr)	Gasrek. "oud" (€/jr)	Gasrek. "nieuw" (€/jr)	Besparing (€/jr)
Dak	2	6	250	83	€ 200,-	€ 66,-	€ 134,-
V+A gevel	2	3	167	111	€ 133,-	€ 89,-	€ 44,-
Zijgevels	Nvt	Nvt	0	0	€ 0,-	€ 0,-	€ 0,-
Vloer	2	6	83	28	€ 67,-	€ 22,-	€ 45,-
Glas	0,37	0,83	270	120	€ 216,-	€ 96,-	€ 120,-
			770	342	€ 616,-	€ 273,-	€ 343,-

Thermopane U = 2,7

HR++ U = 1,2

Voorkomen onbedoelde warmteverlies door naden en kieren

- Kieren en naden op zolder dichten is erg belangrijk
- Naden tussen de kozijnen met de muren
- Kieren tussen ramen en kozijnen
- Kieren tussen deuren en kozijnen
- Brievenbus

Maar je huis helemaal potdicht maken is niet goed

Het binnenklimaat van de woning

Ventilatie is nodig wegens

- Oplopende CO² gehalte door ademen
- Oplopende hoeveelheid vocht door o.a. koken en ademen
- Oplopende concentratie van vluchtige stoffen en fijnstof

- Ca 25% van de verwarming gaat in het opwarmen van ventilatielucht zitten

Soorten ventilatie

- Natuurlijke ventilatie
- Centrale afzuiging
- Decentrale afzuiging
- Gebalanceerde afzuiging

Verbeteren ventilatie

- Zelfregulerende roosters in de ramen bij wind
- Ventilatie unit in de woonkamer
- Balansventilatie met warmte-terugwinning (wtw) (ca 2000,= tot 3000,=)
- Centrale ventilator op gelijkstroom
- Vraag gestuurde centrale ventilatie (ca 3000,= tot 4500,=)
- Centrale ventilatie met warmtepomp (ca 3300,= tot 4700,=)

Verbeterde tochtstrippen van Elton

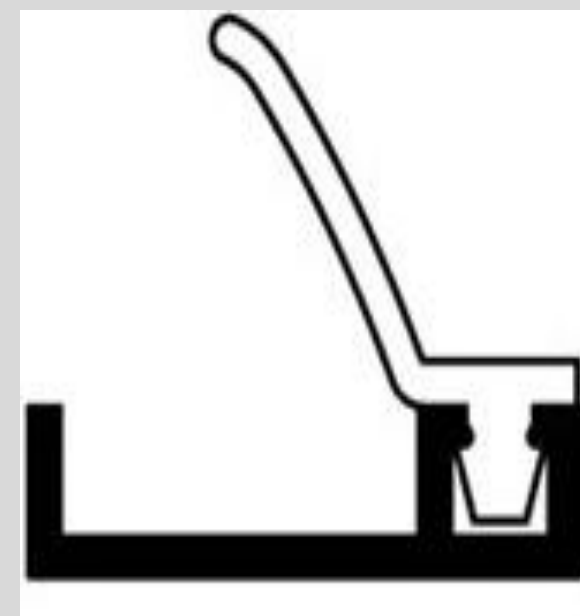
- Ellen AR aib-3n XL

Verkrijgbaar:

- Quofi.nl
- Praxis (de Maat 1)
- Hornbach
- Toolstation

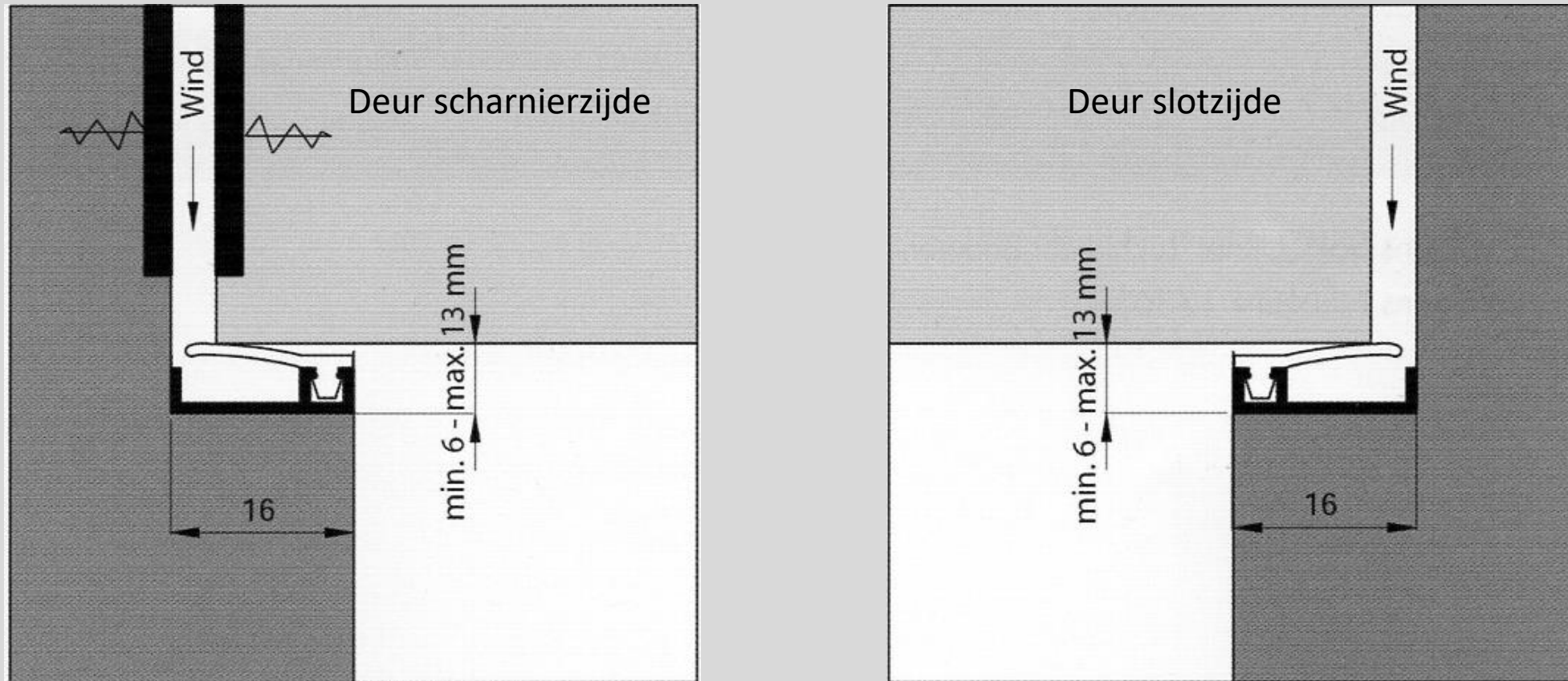
Standaard

“XL” inbouwprofiel

Hoe tochtprofielen plaatsens 1

Plaatsing tochtprofielen komt nauw

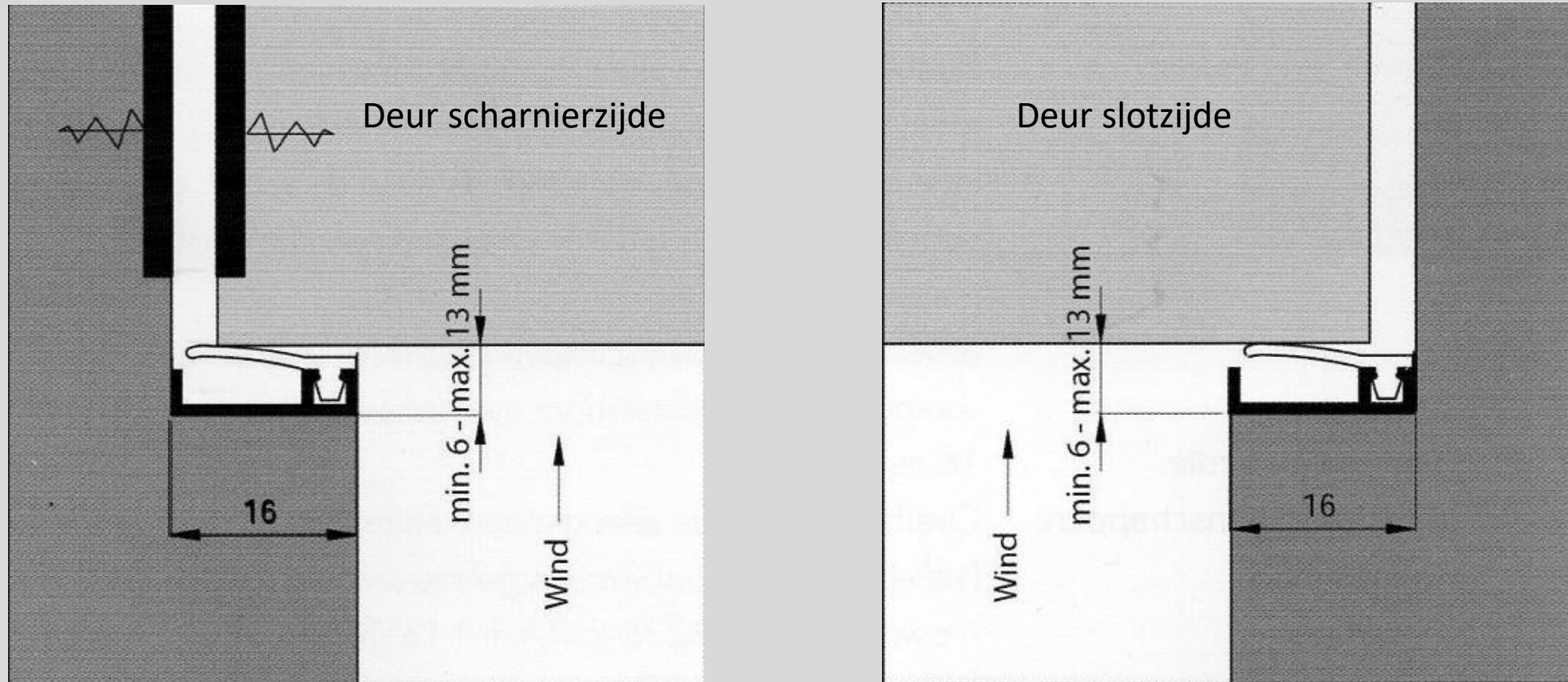

Naar buiten draaiende deur

Hoe tochtprofielen plaatsen 2

Plaatsing tochtprofielen komt nauw

Naar binnen draaiende deur

Gedrag belangrijk bij energieverbruik

- Licht aan laten staan
- Oude koelkast/vrieskist
- Slapen met open raam
- Deuren open in huis
- Lang douchen
- Verwarming aan in lege kamer(s)
- Verwarmen als we niet thuis bent
- Ventileren van kamers waar je niet bent

Lage Temperatuur Verwarming

Doel van isoleren is ook zo min mogelijk warmte te hoeven opwekken

Bij goede isolatie kan je **Lage Temperatuur Verwarming** toepassen (LTV)
= 35 – 55 °C watertemperatuur uit je CV of bv warmtepomp

Minimale eisen LTV

- Vloer $RC \geq 3,5$ (isolatie 8 cm, thermokussens, meerlaagse isolatiefolie, 9,5 cm PUR)
- Gevel $RC \geq 1,85$ (5 -6 cm spouwisolatie met EPS of minerale wol)
- Dak $RC \geq 3,5$ (EPS 10 CM, vlas/houtwol 15 cm)
- Glas $U \leq 1,2$ (HR++)

Bij LTV haal je hoger rendement uit je HR CV (tot 8%)

Test wel je verwarmingssysteem (totaal van radiatoren en convectoren) op bv 50 °C

Ruiten

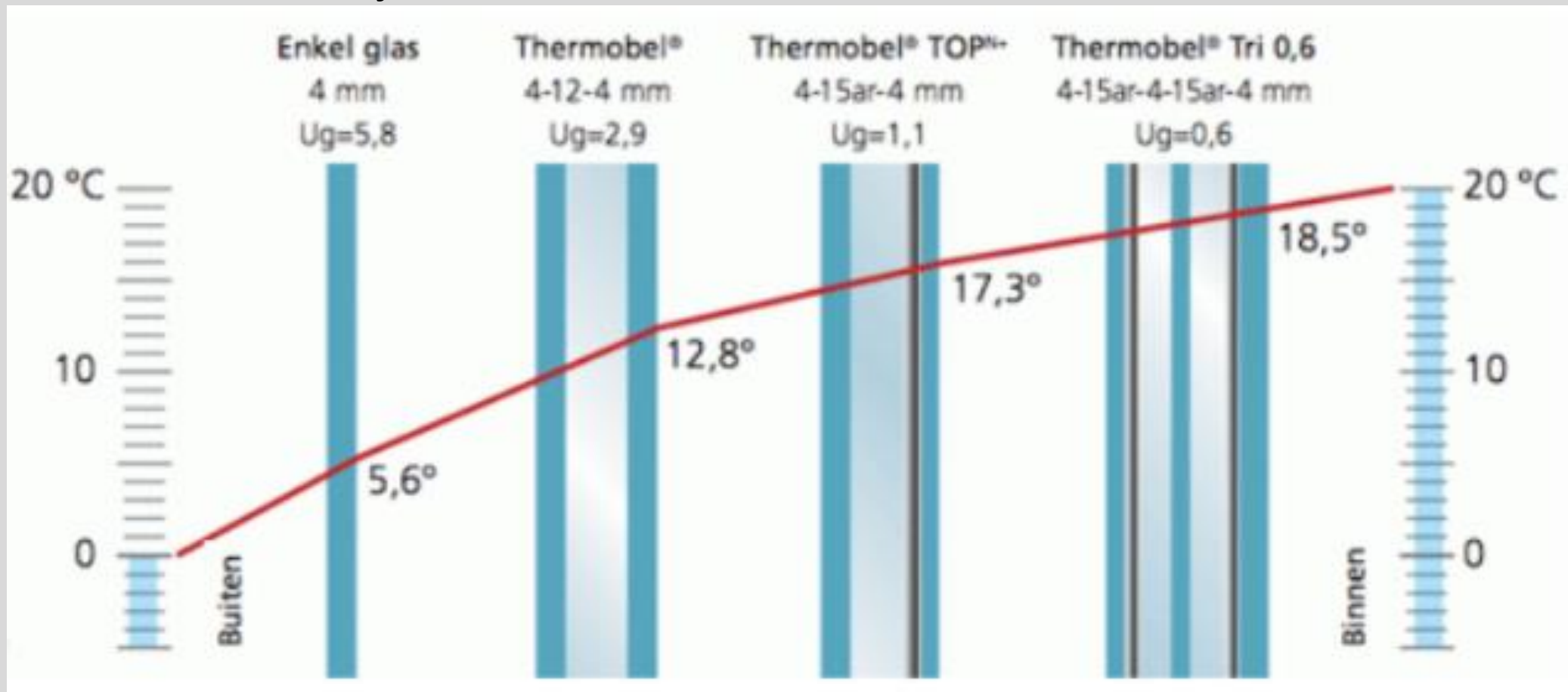

Glasisolatie

- Door ruiten verdwijnt veel warmte

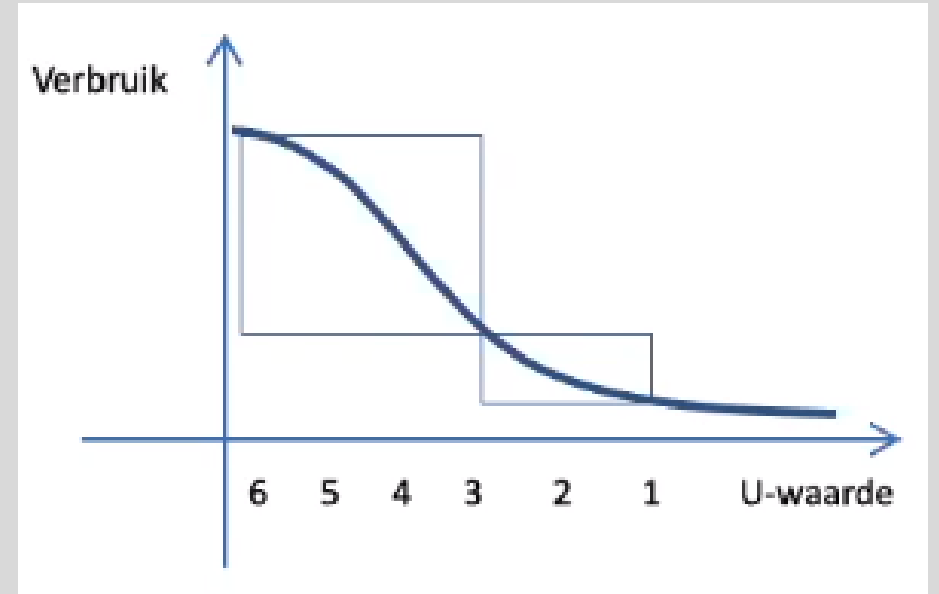

Isoleren Glas

HR++ glas

- Bijna 60% minder warmteverlies t.o.v. oud dubbel glas

Punten ter overweging:

- Beter HR++ glas met lagere U waarde (1,1 of 1,0 of ... W/m²K)
- Zonwerende optie
- Veiligheidsglas
- “Warm edge”

Wat win je ermee?

- Verlaging van de U-waarde met 0,15 bespaart Per m², 1 m³ aardgasverbruik
Dit geldt voor alle isolerende maatregelen

Voorbeeld met glas:

Raam met 1 m² oud dubbelglas (U= 2,7)
vervangen door HR++ glas (U = 1,2) scheelt
 $(2,7 - 1,2)/0,15 = 10 \text{ m}^3$ aardgas per jaar.
Besparing: $10 * 1,66^1 = \text{€ } 16,60$ per jaar/m²

Aardgasprijs in Europa
in euro per MWh

Bron: Bloomberg • NRC 240921 / Studio

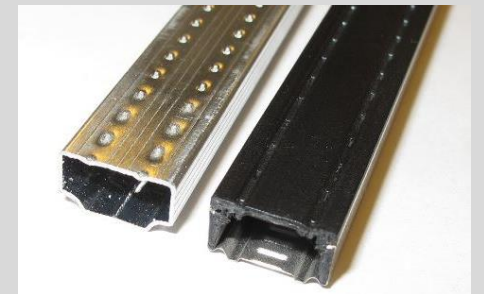
¹ Prijs per 14-11-2021 is 1,66 euro per m³. Dit tarief is inclusief energiebelasting, ODE en BTW

Dubbel glas met Warm Edge

“Warm edge” afstandhouder isoleert beter

- Kunststof afstand houder bij samengesteld glas
- Verlaagt U-waarde glas met 0,1 a 0,2 W/m²K
- Vermindert het condensatierisico langs de randen dus minder schimmels
- Minder reflectie, meer kleuren mogelijk, matte afwerking

Isoleren doe je:

- ✓ voor het comfort
- ✓ voor het milieu
- ✓ bespaart veelal geld

